

Zprávy z České asociace adiktologů a volební členské schůze 2024

Lenka Šťastná

e-mail | office@asociaceadiktologu.cz

Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze. Autorka je předsedkyně ČAA.

Dne 10. 6. 2024 se na AT konferenci 2024 konala volební členská schůze do výkonného výboru a revizní komise České asociace adiktologů (ČAA). Na programu kromě samotných voleb bylo představit dosavadní činnosti realizované Českou asociací adiktologů za období 2023–2024. Mezi hlavní témata patří adiktologické výkony, dětská adiktologie, psychoterapie v adiktologii, vzdělávání adiktologů.

ČAA vznikla před 15 lety, jejím cílem je na základě společných odborných a profesních zájmů sjednocovat všechny, kteří se zabývají adiktologií a rozvíjejí nelékařskou zdravotnickou profesi adiktologa. V rámci ČAA se 2x ročně setkává jedna odborná sekce, Odborná sekce pro výkon profese adiktologa (OSPA). OSPA vznikla v roce 2015 a je primárně zaměřena na výkon profese adiktologa ve zdravotnictví. V rámci pravidelných setkání jsou řešena témata z oblasti ambulantní péče, výkonu profese adiktologa v lůžkových zařízeních a sociálních službách a dále praktické a metodické aspekty provozu adiktologické ambulance, návrhy na změny vyhlášek a metodických pokynů, dále rozvoj komunikace se zdravotními pojišťovnami, sdílení zkušeností s pojišťovnami, vykazováním dat pojišťovnám a sdílení dobré praxe profese adiktologa. Předsedou sekce je Tomáš Brejcha.

V současnosti má ČAA celkem 198 aktivních členů, z toho 187 řádných členů, 10 přidružených členů a jednoho čestného člena. Vývoj v počtu členů má narůstající trend (2021/2022: 16 nových členů, 2022/2023: 5 nových členů, 2023/2024: 33 nových členů). Mít co nejvíce členů v profesní společnosti je důležité z několika důvodů. Profesní společnost s větším počtem členů má větší váhu při jednáních s vládními orgány, státními institucemi a dalšími relevantními subjekty. Může efektivněji prosazovat zájmy a potřeby svých členů. Větší členská základna poskytuje rozsáhlejší síť kontaktů, což usnadňuje sdílení informací, znalostí a zkušeností. To může vést k snadnějšímu zavádění nových přístupů do praxe a zlepšení praxe v daném oboru. Více členů také znamená více příspěvků a poplatků, což zajišťuje finanční stabilitu a umožňuje profesní společnosti poskytovat lepší služby, organizovat více

akcí, vzdělávání a dalších aktivit pro své členy. S větším počtem členů přichází různorodost názorů a zkušeností, což může vést k lepšímu a komplexnějšímu porozumění problémům a výzvám, kterým čelí daná profesní oblast. Profesní společnost s širokou členskou základnou je vnímána jako prestižní a důvěryhodná organizace, což může přilákat další členy, partnery a sponzory. S více členy může profesní společnost účinněji prosazovat a udržovat vysoké etické a profesní standardy v daném oboru. Celkově tedy více členů znamená silnější a efektivnější profesní společnost, která může lépe sloužit svým členům a podporovat rozvoj a prestiž daného oboru.

Prostřednictvím kreditní komise ČAA poskytuje akreditaci vzdělávacím akcím na základě zaslané žádosti. V roce 2023 bylo akreditováno celkem 12 odborných akcí a seminářů, např. AT konference, Cena adiktologie, Purkyňky SNN ČLS JEP, konference HLAVOLAM XV a další.

Členové výkonného výboru a asociace se pravidelně účastní různých pracovních skupin pořádaných RVKPPZ (např. Adiktologické fórum, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky, VZRI, pracovní skupina pro financování protidrogové politiky, Dotační výbor RVKPP), MZ ČR (Akreditační komise MZ ČR nelékaři, pracovní skupina pro zvýšení dostupnosti psychoterapie, pracovní skupina pro udržitelné financování, pracovní skupina pro dětskou adiktologii), dále také výběrových řízení na krajích a setkávání odborných společností (SNN ČLS JEP, APAS).

Asociace se aktivně věnuje správě webových stránek a sociálních sítí, konkrétně Facebooku a Instagramu. Jedním z klíčových úkolů je zveřejňování nabídek práce prostřednictvím Burzy práce. Kromě toho pravidelně sdílíme vzdělávací akce, zajímavosti a články, které mohou být užitečné pro naši odbornou společnost. Také poskytujeme záštitu nad časopisem Adiktologie v preventivní a léčebné praxi (APLP) a členové výkonného výboru se aktivně podílejí na významných konferencích. Máme členy ve výboru AT konference i ve výboru konference k Ceně adiktologie, což nám umožňuje ovlivňovat důleži-

té oborové diskuse a směřování. Další důležitou činností je odpovídání na dotazy jak členů, tak i veřejnosti. Pečlivě sledujeme aktuální témata a aktivity v oboru, abychom mohli poskytovat relevantní informace a podporu členům. Kromě těchto aktivit se také podílíme na připomínkování dokumentů a legislativních procesů, čímž zajišťujeme, že naše názory a zkušenosti jsou zohledněny při tvorbě a úpravách relevantních právních předpisů. Těmito aktivitami se snažíme přispívat k rozvoji a podpoře našeho oboru a poskytovat co nejlepší služby našim členům a širší veřejnosti.

Účastníme se pracovní skupiny pro udržitelné financování při Ministerstvu zdravotnictví ČR, která se zabývá rozšířením a udržením financování zdravotních služeb a zdravotnických výkonů. Jejím cílem je zajistit, aby tyto služby byly finančně stabilní a dostupné pro všechny potřebné pacienty. Skupina se zaměřuje na navrhování nových výkonů, jejich prosazování a implementaci do zdravotního systému. Na konci roku 2023 byl ČAA podán jeden návrh na zavedení nového výkonu – krizová telefonická konzultace adiktologa s pacientem. Tento návrh však nebyl schválen. V rámci další činnosti ČAA probíhají úvahy o politické podpoře pro prosazení těchto změn. Za tímto účelem proběhlo jednání s Radou vlády pro koordinaci protidrogové politiky (RVKPP), Sdružením návykových nemocí (SNN) a Všeobecnou zdravotní pojišťovnou (VZP). Cílem jednání je získat podporu klíčových institucí a zajistit efektivní implementaci potřebných změn v adiktologických službách.

Naším cílem je provést několik klíčových změn a vylepšení v oblasti adiktologických výkonů tak, aby byly efektivnější a dostupnější pro všechny potřebné pacienty. U dvou stávajících adiktologických výkonů je aktuálně uvedena indikace lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie, dětské a dorostové psychiatrie nebo lékaře se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykových nemocí. Navrhujeme tuto specifikaci změnit na obecnější indikaci lékaře, což by rozšířilo možnosti poskytování těchto služeb. Týká se to výkonů: 38021 – Vyšetření adiktologem při zahájení péče, a 38023 – Minimální kontakt adiktologa s pacientem. Dále navrhujeme zavedení dvou nových výkonů. Krizová telefonická konzultace adiktologa v péči o pacienta by umožnila adiktologům poskytovat okamžitou podporu pacientům prostřednictvím telefonických konzultací v krizových situacích. Psychoedukační a podpůrný rozhovor adiktologa s rodinou by zahrnoval podporu a vzdělávání rodin pacientů, což by mohlo významně přispět k úspěšnosti léčby a rehabilitace. Navrhujeme zvýšit frekvenční omezení pro některé stávající adiktologické výkony, aby byla zajištěna jejich dostupnost a častější poskytování v případě potřeby. Tyto změny a návrhy by měly vést ke zlepšení kvality adiktologické péče, větší flexibilitě v poskytování služeb a lepší podpoře pacientů a jejich rodin.

Aktivně jsme se podíleli na činnosti Pracovní skupiny k zajištění dostupnosti psychoterapie, psychoterapeutických a psychosociálních intervencí. V roce 2022 byl

vydán Věstník Ministerstva zdravotnictví ČR obsahující Metodický pokyn pro třístupňovou psychoterapii ve zdravotnictví. V roce 2023 byla vytvořena skupina zaměřená na implementaci tohoto modelu a zavedení nových výkonů: I. stupeň: Psychoterapeutické vyšetření, II. stupeň: Psychoterapeutická konzultace (individuální, skupinová, rodinná), III. stupeň: Psychosociální intervence (individuální, skupinová). Dále byl předložen návrh na zavedení vázané živnosti „Psychoterapeutické poradenství“ do příští úpravy Živnostenského zákona. Cílem je vytvoření mezirezortní skupiny, která by pracovala na zvýšení dostupnosti psychoterapie v České republice.

V rámci oblasti dětské adiktologie jsme se zaměřili na několik klíčových oblastí a aktivit. Radou vlády pro koordinaci politiky závislosti (RVKPKZ) byla schválena Koncepce dětské a dorostové adiktologie a nyní probíhá příprava akčního a implementačního plánu ve spolupráci se Společností pro návykové nemoci České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně (SNN ČLS JEP). Aktivně se podílíme na činnosti pracovní skupiny Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), která se zaměřuje na prevenci a řešení závislosti mezi dětmi a mládeží. Jsme pravidelnými účastníky různých konferencí a setkání, které jsou klíčové pro rozvoj a sdílení znalostí v oblasti dětské adiktologie, např. krajská setkání, kde spolupracujeme se školními a krajskými metodiky prevence, intervizní setkávání ambulancí dětské a dorostové adiktologie, účast na seminářích pořádaných Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (IPVZ) a dalšími odbornými akcemi, podpora prevence rizikového chování (iPREV), včetně podpisu spolupráce s Oriol Esculies.

Vzdělávání adiktologů se zaměřuje na několik klíčových oblastí. Podíleli jsme se na přípravě certifikovaného kurzu „Adiktologie v klinické praxi“ (S4). Další důležitou součástí vzdělávání je specializační vzdělávání zaměřené na klinickou adiktologii. Dne 18. března 2024 proběhl webinář pro členy zaměřený právě na informování a těchto dvou vzdělávacích aktivitách. Zápis a podrobné informace jsou dostupné na stránkách České asociace adiktologů (ČAA) v sekci Klinický adiktolog. Tyto aktivity přispívají k neustálému zvyšování odbornosti a kvalifikace adiktologů v České republice.

Další oblastí je celoživotní vzdělávání adiktologů, povinnost neustále se vzdělávat a prohlubovat svou odbornou a specializovanou způsobilost. Specializační vzdělávání pro klinické adiktology se započítává do systému celoživotního vzdělávání (CŽV). Naším cílem je do budoucna vytvořit a implementovat efektivní systém celoživotního vzdělávání adiktologů. Vytvořený předpis ČAA o celoživotním vzdělávání musí být vyjednaný se zdravotními pojišťovnami, aby byl systém uznán a podporován. V rámci tohoto systému uvažujeme o zavedení centrálního registru akcí akreditovaných ČAA a Ministerstvem zdravotnictví ČR. Úspěšné absolvování těchto akcí bude vést k získání diplomu celoživotního vzdělávání s platností na pět let. Hlavním cílem tohoto procesu je navýšení hodnoty bodu výkonu, což přispěje ke zlepšení kvality péče a odbornosti adiktologů.

Do nového výkonného výboru ČAA pro období 2024–2028 bylo zvoleno celkem 7 členů: Lenka Šťastná (předsedkyně), Tomáš Jandáč (1. místopředseda), Karel Kolitsch (2. místopředseda), Martin Svoboda, Marika Michajlovičová, Dita Horáková a Alexandra Chalupová. Do revizní komise ČAA byli zvoleni tři členové: Vojtěch Janouškovec, Lenka Kohutičová a Eva Červenková.

Prostřednictvím pravidelných setkání, vzdělávacích akcí, akreditací a aktivní účasti v různých pracovních skupinách, se snažíme přispívat k zvyšování odbornosti a kvality péče v adiktologii. Narůstající počet členů posiluje vliv asociace a umožňuje efektivnější prosazování zájmů odborné veřejnosti. Důrazem na celoživotní vzdělávání a implementaci nových výkonů se snažíme zajistit připravenost oboru adiktologie na nové výzvy a potřeby pacientů. Podporou prevence, psychoterapie a dětské adiktologie poukazujeme na komplexní přístup asociace k řešení problémů spojených s problémy v oblasti adiktologie.